

УДК [37.015.3:005.32]-057.875

DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2018.1.05>

ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА ЗАХАРЕНКО,

*кандидат психологічних наук,
Національна академія внутрішніх справ (м. Київ),
наукова лабораторія з проблем психологічного забезпечення;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2121-0862>,
e-mail: zakharenko-luda@ukr.net;*

ОЛЕСЯ ОЛЕКСІЇВНА МАЛОГОЛОВА,

*кандидат юридичних наук,
Національна академія внутрішніх справ (м. Київ),
наукова лабораторія з проблем психологічного забезпечення;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0899-4260>;*

ТЕТЯНА ІВАНІВНА ЮРЧЕНКО-ШЕХОВЦОВА,

*Національна академія внутрішніх справ (м. Київ),
наукова лабораторія з проблем психологічного забезпечення;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6541-3410>*

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ КУРСАНТІВ ВИПУСКНОГО КУРСУ

Досліджено особливості мотивації до навчання курсантів випускного курсу (n = 323) закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання. Визначено, що їх домінуючою мотивацією професійного навчання є внутрішня мотивація. Респонденти націлені на отримання теоретичних знань. Мотиви їх професійної діяльності впливають на мотивацію навчальної діяльності. Значний вплив на мотивацію майбутньої професійної діяльності курсантів випускного курсу мають статусність професії у суспільстві та її матеріальне винагородження.

Ключові слова: мотивація до навчання, мотивація професійної діяльності, курсанти, заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Фактор умотиваності особового складу як до служби, так і до навчання у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання вимагає особливої уваги на етапі реформування органів та підрозділів МВС України.

Мотивація навчальної діяльності курсантів є як показником, так і критерієм успішності й ефективності становлення майбутнього професіонала. Вона утворюється ієрархічною системою зовнішніх і внутрішніх мотивів. Вивчення особливостей розвитку мотивації до навчання використовується для визначення системи чинників, які визначають поведінку, стимулюють і підтримують активність курсантів на певному рівні. Під час навчання мотивація, пов'язана з цікавістю до обраної професії, виступає як ресурс та підґрунтя, необхідне для розвитку професіоналізму. Моніторинг особливостей мотивації курсантів стосовно навчання та подальшої служби є актуальним завданням сьогодення.

Стан дослідження проблеми

Існує чимало досліджень і розроблених підходів до вивчення особливостей розвитку мотивації до навчання. У студентів ця мотивація характеризується динамікою з першого по випускний курси [1; 2]. Учені В. О. Климчук і В. В. Горбунова [3] акцентують увагу на трирівневому розвитку внутрішньої мотивації студентів. Дослідниця Т. І. Левченко вважає, що мотивація навчання має особистісний, індивідуальний характер залежно від бачення суб'єктів процесу навчання (вдосконалення себе або тимчасове існування в стінах навчального закладу) [4, с. 200].

Із точки зору вчених В. О. Криволапчука та В. І. Барка, мотивація є динамічним процесом формування провідних мотивів діяльності, а тому діагностувати її найкраще поетапно, починаючи з прийому на роботу або навчання [5, с. 53].

Мотивація до навчання у курсантів досліджувалася Р. І. Сірко та В. І. Слободяником, які виявили взаємозв'язок внутрішньої мотивації

з високим рівнем успішності, а зовнішньої мотивації – з низькою успішністю [6]. Дослідник Я. В. Мацегора [7] акцентує увагу на тому, що навчальна діяльність курсантів має процесуальний характер і зв'язок з реальною практикою. На думку О. В. Луценко [8], на успішність навчання курсантів впливає співвідношення зовнішніх і внутрішніх мотивів у структурі мотивації навчальної діяльності.

Мета і завдання дослідження

Мета цієї статті – дослідити особливості навчальної мотивації курсантів випускного курсу закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Завдання дослідження:

1) визначити домінуючі параметри мотивації професійного навчання курсантів випускного курсу;

2) визначити провідні мотиви вибору професії та тип професійної мотивації внутрішньо мотивованих і зовнішньо мотивованих курсантів випускного курсу;

3) проаналізувати особливості взаємозв'язків професійних та навчальних мотивів курсантів випускного курсу із різною мотивацією професійного навчання.

Наукова новизна дослідження

Уперше було визначено особливості навчальної мотивації курсантів випускного курсу та засобів мотивування (стимулювання) їх до професійного навчання й подальшої служби у Національній поліції.

Матеріали та методи дослідження

У дослідженні використовувались методи теоретичних та емпіричних досліджень.

Емпірична база дослідження (вибірка) є такою: 323 курсанти 4 курсу – здобувачі ступеня вищої освіти «бакалавр» Національної академії внутрішніх справ, які навчаються за спеціальністю «Право». Дослідження проводилося після проходження ними навчальних практик і стажування у практичних підрозділах Національної поліції України. Ця вибірка є репрезентативною для генеральної сукупності набору курсантів 2014 р. із довірчою вірогідністю 95 % і похибкою 5 %.

Використано такі методики: 1) опитувальник К. Замфір (у модифікації А. Реана) для визначення показників параметрів мотивації професійного навчання (внутрішня мотивація, зовнішня позитивна мотивація, зовнішня негативна мотивація); 2) анкета «Вивчення професійної мотивації кандидатів на службу в органи внутрішніх справ» А. П. Москаленка (для визначення особливостей професійної мотивації); 3) методика «Вивчення мотивації навчання у виші» (Т. І. Ільїна) для вивчення структури мотивації навчання.

Для обробки результатів дослідження використано описову статистику, Н-критерій Крускала – Уолліса, t-критерій Стьюдента і g-коефіцієнт кореляції Пірсона. Статистична обробка даних проводилася за допомогою програми SPSS 10 for Windows.

Виклад основного матеріалу

За допомогою опитувальника К. Замфір (у модифікації А. Реана) було визначено показники параметрів мотивації (внутрішня мотивація, зовнішня позитивна мотивація, зовнішня негативна мотивація) курсантів до професійного навчання (див. рис. 1).

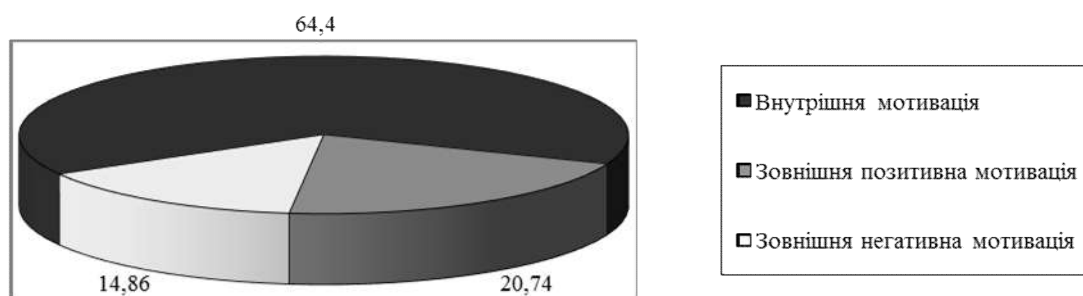

Рисунок 1 – Представленість домінуючих параметрів (дані у %)

Відповідно до даних діаграми 64,40 % курсантів випускного курсу притаманна внутрішня мотивація, а 35,6 % – зовнішня, зокрема 20,74 % – позитивна, а 14,86 % – негативна мотивація.

На підставі отриманих даних щодо домінуючого параметру мотивації діяльності вибірка була розділена на три групи:

1) у першій групі переважає внутрішня мотивація (3,49), а у другій і третій групах цей показник є значно нижчим (2,32 і 2,35);

2) у другій групі найвищими є показники зовнішньої позитивної мотивації (2,97), но більше, ніж аналогічні показники у першій (2,55) і третій (2,39) групах;

3) у третій групі найвищими є показники зовнішньої негативної мотивації (3,42), що більше, ніж у першій (2,26) і другій (2,10) групах.

Отримані дані наочно презентовано на рис. 2.

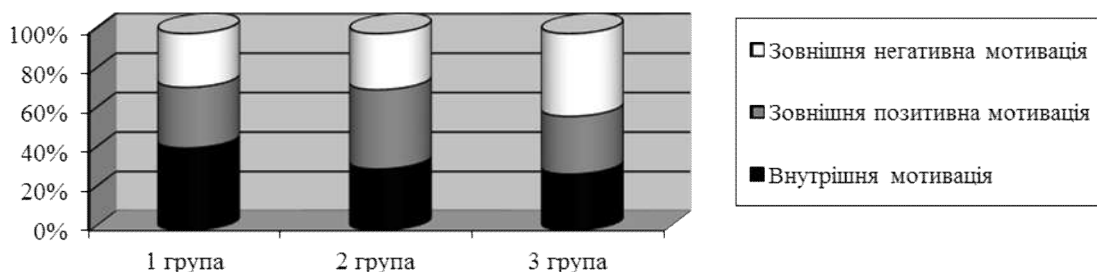

Рисунок 2 – Отримані дані по групах за опитувальником К. Замфір (у модифікації А. Реана)

Відповідно до результатів якісного аналізу отриманих даних, проведеного з використанням непараметричного статистичного

Н-критерію Крускала – Уолліса, групи відрізняються за виділеними показниками (табл. 1).

Таблиця 1

Відмінності показників параметрів мотивації у групах

Внутрішня мотивація	Зовнішня позитивна мотивація	Зовнішня негативна мотивація	Значимість відмінностей
1-2 групи			
84,760	13,681	1,604	Н
0,000	0,000	0,205	р
2-3 групи			
0,001	13,795	50,506	Н
0,970	0,000	0,000	р
1-3 групи			
123,777	18,221	64,015	Н
0,000	0,000	0,000	р

Відповідно до поданих у таблиці даних за показниками внутрішньої мотивації друга й третя групи є схожими, а перша група за цим показником статистично значимо від них відрізняється ($p = 0,000$).

Порівняння середньогрупових значень із використанням t-критерію Стьюдента дозволило встановити, що внутрішньо мотивовані курсанти мають більші показники внутрішньої мотивації ($t = 12,602$; $df = 273$; $p = 0,000$; $t = 11,321$; $df = 254$; $p = 0,000$) порівняно із зовнішньо мотивованими курсантами. Найвищі показники зовнішньої позитивної мотивації притаманні позитивно мотивованим курсантам ($t = -4,193$; $df = 273$; $p = 0,000$; $t = 4,060$; $df = 113$; $p = 0,000$), а зовнішньої негативної мотивації – негативно мотивованим курсантам ($t = -9,348$; $df = 113$; $p = 0,000$; $t = -8,671$; $df = 254$; $p = 0,000$).

Отже, поділ вибірки на групи здійснено таким чином, що до першої віднесено внутрішньо мотивованих респондентів, а до решти груп – зовнішньо мотивованих.

За допомогою анкети А. П. Москаленка було визначено середньогрупові значення мотивів професійної діяльності респондентів груп, що відповідають основним типам професійної мотивації (табл. 2).

Відповідно до алгоритму обробки результатів особисто значущим вважається мотив із мотиваційним коефіцієнтом від 5 до 3 балів, не дуже значущим – від 2,9 до 2,6, зовсім незначущим – від 2,5 до 0 балів.

Згідно з отриманими даними для респондентів груп є властивими адекватний і ситуаційний типи професійної мотивації, що характеризуються такими мотивами, як *прагнення боротися із злочинністю та романтична*

привабливість професії. Компенсаторний тип професійної мотивації з мотивом *подолання своїх «слабких» рис характеру завдяки професії* притаманний внутрішньо мотивованим і нега-

тивно мотивованим респондентам. Зовсім незначущим для респондентів груп є вплив значимих осіб, не дуже значущим – прагнення використати набуту професію в особистих цілях.

Таблиця 2

Середньогрупові значення мотивів вибору професії четвертокурсниками з різною мотивацією професійного навчання

Мотивація навчання	Відповідність власних якостей обраній професії	Престижність професії та матеріальні стимули	Романтична привабливість професії	Вплив значимих осіб	Компенсація «слабких» рис характеру	Прагнення використати юридичну професію в особистих цілях
Внутрішньо мотивовані	4,21 ± 0,87	2,87 ± 1,13	3,28 ± 1,49	1,65 ± 0,94	3,09 ± 1,69	2,72 ± 1,33
Зовнішньо позитивно мотивовані	4,16 ± 1,01	2,46 ± 0,07	3,20 ± 0,88	1,62 ± 0,78	2,76 ± 0,96	2,78 ± 0,92
Зовнішньо негативно мотивовані	4,06 ± 1,01	2,58 ± 1,04	3,05 ± 1,05	1,63 ± 0,77	3,03 ± 0,98	2,64 ± 1,08

Примітка: жирним виділено найвищі показники.

За методикою Т. І. Ільїної проведено вивчення представленості навчальних

мотивів курсантів випускного курсу (табл. 3).

Таблиця 3

Середньогрупові значення навчальних мотивів четвертокурсників із різною мотивацією професійного навчання

Навчальні мотиви	Внутрішньо мотивовані	Зовнішньо мотивовані	
		позитивно	негативно
Набуття знань	8,47 ± 2,79	8,19 ± 2,86	7,86 ± 2,81
Оволодіння професією	5,19 ± 2,80	4,63 ± 2,53	4,96 ± 2,46
Отримання диплома	6,63 ± 2,34	6,90 ± 2,12	6,39 ± 2,50

Згідно з отриманими даними у структурі навчальної мотивації курсантів випускного курсу найбільше виражено мотив «набуття знань», хоча він перебуває в діапазоні від 7,86 до 8,47 бала із максимальних 12,6 бала, а найменше виражено мотив «оволодіння професією» (4,63–5,19 бала з максимальних 10 балів).

Статистично значимих відмінностей показників за шкалами навчальних мотивів між групами немає.

Наступним етапом дослідження стало проведення кореляційного аналізу для визначення взаємозв'язків професійних і навчальних мотивів респондентів із різною мотивацією професійного навчання (табл. 4).

Відповідно до отриманих даних у виділених групах наявні позитивні прямолінійні інтеркореляційні взаємозв'язки навчального мотиву «оволодіння професією» з мотивами адекватного типу професійної мотивації. Інтеркореляційні взаємозв'язки навчального

мотиву «набуття знань» з мотивами професійної діяльності респондентів груп відсутні.

У внутрішньо мотивованих і зовнішньо позитивно мотивованих курсантів установлено позитивні прямолінійні інтеркореляційні взаємозв'язки навчальних мотивів «оволодіння професією» ($r = 0,246$; $p = 0,000$; $r = 0,399$; $p = 0,001$) та «отримання диплома» ($r = 0,282$; $p = 0,000$; $r = 0,342$; $p = 0,005$) з мотивами престижності професії та її матеріальної забезпеченості, характерні для ситуаційного типу професійної мотивації. Слід звернути увагу, що у зовнішньо позитивно мотивованих курсантів навчальний мотив «оволодіння професією» також має позитивні прямолінійні інтеркореляційні взаємозв'язки з мотивом подолання «слабких» рис характеру, що притаманно компенсаційному типу професійної мотивації ($r = 0,308$; $p = 0,011$). У зовнішньо негативно мотивованих курсантів навчальний мотив «оволодіння професією» має позитивні

прямолинійні інтеркореляційні взаємозв'язки з мотивом романтичної привабливості професії ситуативного типу професійної мотивації

($r = 0,299$; $p = 0,039$), а взаємозв'язків навчального мотиву «отримання диплома» з мотивами професійної діяльності немає.

Таблиця 4

Інтеркореляційні взаємозв'язки професійних і навчальних мотивів четвертокурсників із різною мотивацією професійного навчання

		Внутрішньо мотивовані			Зовнішньо мотивовані					
					позитивно			негативно		
		Набуття знань	Оволодіння професією	Отримання диплома	Набуття знань	Оволодіння професією	Отримання диплома	Набуття знань	Оволодіння професією	Отримання диплома
Відповідність власних якостей обраній професії	r	-	0,190	0,257	-	0,437	0,246	-	0,349	-
	p	-	0,006	0,000	-	0,000	0,045	-	0,015	-
Престижність професії та матеріальні стимули	r	-	0,246	0,282	-	0,399	0,340	-	-	-
	p	-	0,000	0,000	-	0,001	0,005	-	-	-
Романтична привабливість професії	r	-	-	-	-	-	-	-	0,299	-
	p	-	-	-	-	-	-	-	0,039	-
Компенсація «слабких» рис характеру	r	-	-	-	-	0,308	-	-	-	-
	p	-	-	-	-	0,011	-	-	-	-

Отже, мотиви адекватного типу професійної мотивації четвертокурсників є прямо взаємопов'язаними з формуванням професійних умінь і навичок та у більшості випадків із прагненням отримати диплом про фахову освіту. Мотиви ситуативних типів професійної мотивації, такі як престижність професії та її

матеріальні блага, є прямо взаємопов'язаними з формуванням професійних умінь і навичок у внутрішньо мотивованих і зовнішньо позитивно мотивованих курсантів.

На підставі отриманих даних було проаналізовано особливості типів поєднання параметрів мотивації в кожній групі (табл. 5).

Таблиця 5

Аналіз типів поєднання параметрів мотивації у групах

Назва групи		Тип поєднання	Кількість осіб	
Внутрішньо мотивовані		ВМ>ЗПМ>ЗНМ	103	208
		ВМ=ЗПМ>ЗНМ	13	
		ВМ>ЗПМ=ЗНМ	23	
		ВМ>ЗНМ>ЗПМ	36	
		ВМ=ЗНМ>ЗПМ	33	
Зовнішньо мотивовані		позитивно		67
		ЗПМ>ВМ=ЗНМ	28	
		ЗПМ>ВМ>ЗНМ	25	
		ЗПМ=ЗНМ>ВМ	5	
		ЗПМ>ЗНМ>ВМ	9	
		негативно		48
		ЗНМ>ЗПМ=ВМ	8	
		ЗНМ>ВМ>ЗПМ	18	
ЗНМ>ЗПМ>ВМ	22			

Примітка: ВМ – внутрішня мотивація; ЗПМ – зовнішня позитивна мотивація; ЗНМ – зовнішня негативна мотивація.

Згідно з отриманими даними та аналізом поєднання параметрів визначено таке.

І. **35,91 %** четвертокурсників притаманні інтерес до професійного навчання і зацікавленість у ньому, спрямованість на розвиток і самовдосконалення у професії. У них переважає внутрішня мотивація, а поєднання

параметрів описується типами, в яких: 1) найбільше виражено внутрішню мотивацію, зовнішню негативну мотивацію найменше виражено; 2) внутрішня мотивація є однаково вираженою із зовнішньою позитивною мотивацією, що є більшою за негативну. Це *найкраще (оптимальне) поєднання* параметрів.

II. Для **6,81 %** четвертокурсників ця професія є нецікавою. У них переважає зовнішня негативна мотивація, яка описується типом поєднання, в якому внутрішня мотивація є найменше вираженою, а зовнішня негативна мотивація – найбільше вираженою. Це поєднання є *найгіршим поєднанням параметрів*.

III. Для курсантів випускного курсу є характерними проміжні (з точки зору ефективності професійної діяльності) поєднання параметрів:

1) у внутрішньо мотивованих респондентів (28,48 % четвертокурсників) цікавість до діяльності пов'язується з прагненням стати кращими у професії через страх критики чи з проявами байдужості до оцінки іншими людьми результатів їх діяльності;

2) для зовнішньо позитивно мотивованих респондентів (20,74 % четвертокурсників) велике значення мають престижність професії, кар'єрне зростання та матеріальне винагородження;

3) у зовнішньо негативно мотивованих респондентів (8,05 % четвертокурсників) хоча й домінує прагнення уникнути критики, покарань чи неприємностей з боку керівництва, однак є можливими прояви періодичної, зовні стимульованої цікавості до діяльності, яку вони виконують.

Результати дослідження

1. Домінуючою мотивацією професійного навчання курсантів випускного курсу є внутрішня мотивація.

2. Для курсантів є характерними адекватний і ситуаційний типи професійної мотивації, у підґрунті яких лежать мотиви боротьби зі злочинністю (внутрішній фактор) та романтичної привабливості професії (зовнішній фактор).

3. У структурі навчальної мотивації внутрішньо мотивованих і зовнішньо мотивованих курсантів випускного курсу переважає мотив набуття знань, але більш вагомим є отримання диплому, ніж оволодіння професійними вміннями та навичками.

4. Мотиви професійної діяльності курсантів випускного курсу спонукають їх до оволодіння професійними вміннями та навичками.

Внутрішньо мотивовані курсанти прагнуть набуття професійних знань, вмінь і навичок та стати професіоналами своєї справи. Їм цікава обрана професія, і вони можуть успішно в ній самореалізуватися. Вагомим стимулом їх подальшої професійної діяльності також є статусність і висока оплата державою праці

правоохоронців-професіоналів. У їхній професійній діяльності можуть проявлятися компенсація чи гіперкомпенсація слабких сторін особистості, що призведе до швидкого професійного «вигорання» чи професійної деформації, розчарувань у разі невизнання їх кращими, зниження якості виконуваної роботи через неврахування власних помилок і порад та рекомендацій більш досвідчених фахівців.

Зовнішньо позитивно мотивовані курсанти найбільше націлені на кар'єрне зростання через статусність професії та її матеріальне винагородження. Під час навчання у виші вони прагнуть набуття професійних умінь і навичок. У разі втрати професією своєї статусності у суспільстві, нереалізованих власних кар'єрних амбіцій або зменшення матеріальної винагороди особам, що займаються цією професійною діяльністю, вони можуть формально виконувати свої обов'язки або звільнитися зі служби.

У зовнішньо негативно мотивованих курсантів випускного курсу відсутня стійка цікавість до професії та є ймовірними прояви компенсації чи гіперкомпенсації власних недоліків характеру, хоча і може проявлятися періодична поверхнева зацікавленість завдяки стимулюванню.

Висновки

1. Курсанти, які навчаються на випускному курсі, націлені на засвоєння знань, однак не зацікавлені в отриманні теоретичного матеріалу. Їм цікаві заняття, на яких можна оперувати професійними знаннями, набуття та вдосконалити практичні вміння та навички, необхідні для успішного виконання професійної діяльності. На етапі підготовки до випускних екзаменів важливим є вдале завершення навчання й отримання диплома.

2. Курсанти випускного курсу приймають самостійні рішення щодо своєї майбутньої професійної діяльності та прагнуть продовжити службу у Національній поліції, і хоча у їхньому сприйнятті професії зберігається її «романтичний ореол», важливою стає і матеріальна складова.

3. Сприятливим фактором мотивації професійної діяльності, професійного становлення та самореалізації в професії курсантів-випускників є наставництво, продовження професійного навчання у системі післядипломної освіти та службової підготовки поліцейських, запровадження державою «мотиваційного» пакету для поліцейських, зокрема молодих спеціалістів.

Список бібліографічних посилань

1. Гриценюк Л. І. Мотивація навчання студентів-правознавців. *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ*. 2010. Вип. 4 (71). С. 179–187.

2. Кочарян О. С., Фролова Є. В., Павленко В. М. Структура мотивації навчальної діяльності студентів : навч. посіб. Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», 2011. 40 с.

3. Климчук В. О., Горбунова В. В. Внутрішня мотивація учбової діяльності молоді: теорія, методика, програма розвитку : монографія. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 110 с.

4. Левченко Т. І. Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності : монографія. Вінниця : Нова книга, 2011. 448 с.

5. Криволапчук В. О., Барко В. І. Профілактика порушень службової дисципліни і законності серед особового складу органів внутрішніх справ. Київ : ДНДІ МВС України, 2010. 172 с.

6. Сірко Р. І., Слободяник В. І. Психологічний аналіз особистісних характеристик курсантів різних рівнів успішності у навчанні. *Проблеми сучасної психології*. 2011. Вип. 11. С. 825–835.

7. Мацегора Я. В. Оцінювання ефективності навчальної діяльності курсантів ВНЗ МВС України. *Збірник наук праць Харківського університету Повітряних Сил*. 2011. Вип. 3 (29). С. 254–261.

8. Луценко О. В. Формування професійної мотивації курсантів вищих навчальних закладів МВС України на основі інноваційних дидактичних моделей. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2015. Вип. 4 (82). URL: <http://eprints.zu.edu.ua/20445/> (дата звернення: 20.09.2018).

Надійшла до редколегії 19.10.2018

ЗАХАРЕНКО Л. Н., МАЛОГОЛОВАЯ А. А., ЮРЧЕНКО-ШЕХОВЦОВА Т. И. ИССЛЕДОВАНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ УЧЕБНОЙ МОТИВАЦИИ КУРСАНТОВ ВЫПУСКНОГО КУРСА

Исследованы особенности мотивации к обучению курсантов выпускного курса (n = 323) учреждения высшего образования со специфическими условиями обучения. Определено, что доминирующей мотивацией их профессионального обучения является внутренняя мотивация. Респонденты нацелены на получение теоретических знаний. Мотивы их профессиональной деятельности влияют на мотивацию учебной деятельности. Значительное влияние на мотивацию будущей профессиональной деятельности курсантов четвертого курса имеют статусность профессии в обществе и её материальное вознаграждение.

Ключевые слова: мотивация к учебе, мотивация профессиональной деятельности, курсанты, учреждение высшего образования со специфическими условиями обучения.

ZAKHARENKO L. M., MALOHOLOVA O. O., YURCHENKO-SHEKHOVTSOVA T. I. RESEARCH OF THE PECULIARITIES OF ACADEMIC MOTIVATION OF FINAL- YEAR CADETS

The author has studied the peculiarities of academic motivation of final-year cadets (n = 323) of higher education institutions with specific educational conditions. It has been determined that the dominant motivation for their professional training is internal motivation. They make independent decisions about their professional activities and seek to continue their service within the National Police.

Adequate and situational types of professional motivation are typical for cadets. Respondents are aiming for theoretical knowledge. The motives for the professional activities of final-year cadets do not affect their motivation to acquire theoretical knowledge, but they affect the acquisition of professional skills and abilities.

The “romantic halo” of the profession remains in the perception of the profession by final-year cadets, but the material component also becomes important.

The status of the profession in society and its material remuneration, as well as the curiosity of the chosen profession have significant influence on the motivation of future professional activities of fourth-year cadets. The motivating factor for internally motivated cadets is a sense of effectiveness, as well as status and state's high salary for labor of law enforcement professionals. Externally positively motivated cadets in case of the decrease in the status of the profession, unrealized career ambitions or the reduction of the material rewards of law enforcement officers may begin to perform their duties formally or may leave the service. Externally negatively motivated cadets are not interested in performing professional duties.

On the basis of the obtained data, the author has concluded on the importance of mentoring in the process of professional development of young specialists and the continuation of professional training in the system of postgraduate education and service training of police officers. The author has emphasized the importance of further motivation of final-year cadets within professional activity, in particular the introduction of a “motivational” package for police officers by the state.

Keywords: motivation to study, motivation for professional activity, cadets, higher educational institution with specific learning conditions.